

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Elfizetés helyben,	vidéken:
1 óra 2 K	1 óra 2-50 K
1 évre 24 K	1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon: 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Egy új, hasznos vasuti vonal.

(Simontornya—Székesfehérvár)

Jövedelmet nem hozó legelőből és pótadóból egy várost nem lehet felvirágoztatni.

Városunkat kereskedelem, ipar, de jólét tekintetében is már jóval felülmutatja akár Décs, akár Szombathely, akár Sopron, pedig a híres Alba volt évszázadokon át a Tuladunán első kereskedő városa. Csak hogy mink még földrajzi fekvésünk előnyét se tudtuk kihasználni, hiszen alig van iparunk, de kereskedelmünk sem emelkedett. Már pedig a városok jólétét a kereskedelem és ipar teremti meg.

Ami vicinális vonalaink pedig a mi forgalmunknak nem utérli, hanem viszeri, melyek a forgalmat elviszik másfelé. S ennek a szerencsétlen vasuti politikának a balatoni vasut tragikomédiája volt.

Most mozgalmor indult meg, hogy Simontornya — Szabadbattyán vonalat teremtsenek. Ez a 43 kilométeres vonal Szabadbattyánból kiindulva Táz, Csöz, Soponya, Nagyláng, Kálóz, Dég, Szabadbattyán, így községek érintésével Simontornyáig haladna. Minden ut Romába vezet, minden vicinális Bpest felé gravitál; ezeknek a községeknek csak az az érdekük, hogy vasutat kapjanak.

De mi a városunk végéről mindig a főváros. Ilyen formában ez a vasut is kikerülne városunkat. Nekünk tehát az a feladatunk, hogy ez a vonal Székesfehérvárról induljon ki, hogy tehát ennek a termékeny, gazdag vidéknek a forgalmát városunkba tereljük. Ez nem járna nehézséggel mert, Szabadbattyántól Székesfehérvárig (kereked. 9 kilométer) pézsa összeköttetést kellene teremteni a D. V. vágányain, úgy hogy a vonat városunkból indulna s ide futna be.

Ehez pedig csakis a városnak törzsrészvényekben való részvételére volna szükséges, ami annál könnyebben mehetne, mert hiszen a háboru óta már a vicinális vasutaknak nemcsak elsőbbségi kötvényei, hanem törzsrészvényei is jövedelmeznek 2 százalékkal.

Az iparosok és kereskedők már meg is indították a mozgalmat s így a városban is fel kellene karolni a dolgot. Városi közérdekről, jólétünk emeléséről esik szó; ne legyen hát párt, vagy politika, vagy periferia! Közös akarattal kell a dolgot a város közérdeke szempontjából kézbevenni, hogy el ne szalasszunk megint olyan

alkalmat, mikor a városon lendíteni lehetne.

Az egész vonal ára kerekben 7 és fél millió K-ba kerül; a törzsrészvényekből a községek hozzájárulása által 1 és fél millió K-ra számítanak, az érdekelt községek teljes jóakarattal késznek nyilatkoztak a hozzájárulásra oly módon, hogy az adó háromszorosának megfelelő összeg erejéig 50 éves amortizációs kötelezést vesznek fel, melynek annuitása nem róna nehéz terhet az adózókra, mint 15 százalékpótadt.

Az állam 1 és egynegyed millióval járulna hozzá, de akad már teljesen megbízható, a minisztérium által is aravallónak jellemzett pénzes mérnök-vállalkozó is.

Felfüggesztett tanító.

Lapunk tegnapi számában jeleztük, hogy a városi közigazgatási bizottság kedd délutáni ülésében tárgyalta Velinszky László elemi iskolai tanító fegyelmi ügyét. Győrffy József tanácsnoki előterjesztése indítványát, amely Velinszky ellen fegyelmi vizsgálatot kér a következő indokok alapján:

1) A szociáldemokrata pártjához tartozás miatt engedélyt kért, hogy erre engedélyt kért volna.

2) „Jövő Nője” címen lapot indított s erre a kultuszminiszter engedélyt nem kért ki.

3) Lapjában vallás és erkölcs ellenes izgatást folytatott.

4) A saját boismerésére és a tanuk állításai szerint a királyhűség és a hadsereg ellen izgatott. Minthogy különösen, az utóbbi vétség hivatalvesztéssel jár, a közigazgatási bizottság elrendelte állásától való felfüggesztését és fegyelmi eljárás megindítását. A vizsgálattal Saára Gyula dr. polgármestert bízták meg, mivel pedig a polgármester a mai napon megkezdte hosszabb szabadságát a vizsgálatot Kerekes Lajos dr. helyettes polgármester fogja végezni.

A közigazgatási bizottság tagjai általános megbotránkozással hallották azokat a súlyos vétségeket, amelyeket Velinszky nem állított lapjában leírni. Állításai sorából látszik a rosszakaratu

A vasut persze csak a háboru után épülne, de hogy tüstént a háboru után megépüljön, erre tartjuk már most az előkészületeket. Székesfehérvár szab. kir. város is fog talán a multakon okólni, s nem akarva azt, hogy továbbra is legelő-város maradjon, a saját jól felfogott érdekében minden lehető meg fog tenni, hogy kereskedelmét és iparát azáltal is fellendítse, hogy a gazdák vidék forgalmát nem engedni elterelni a várostól. Jóformán csak annyi hozzájárulást kell előadni, amennyibe a pézsa vonal használata a D. V. adminisztratív költségei kerülnek. Ennyit megtenni erkölcsi kötelessége a városnak.

Csoma Dénes.

ferdítés és rágalmazás, amelyet kevés tanultságu, jóhiszemű embereknek adott be.

Egyik cikkében az egyházzól azt állítja, hogy soha nem tanított, a népet földmívelésre, iparra nem oktatta, hanem csupán türlelmei prédikált. Az embereket rabzsolgáságra neveli és soha föl nem szabadította. Természetes, hogy mindez rosszakarata haragság, ami annál súlyosabb Velinszky részéről, mert minden tanult és intelligens ember jól tudja, hogy a tudomány művelése évszázadokon keresztül egyedül az Egyház munkája volt. Tudnia kell, hogy a magyarokat évszázadokon keresztül szellemi tanították erdőirtásra, földmívelésre és iparra. Tudnia kell, hogy a rabzsolgás eltorlósára az Egyház megnyitott, hogy pl. Klaver sz. Péter vagy a néhány évvel előbb elhunyt Lavigier carthagoi érsek milyen óriási munkát végzett európai körutjában a rabzsolgás eltörléséért.

Azt állítja, hogy a társadalom alapja a vallás és erkölcs nem lehet. Kiváncsiak vagyunk tehát hogy mi? Bizonyosan Velinszky László, Buchinger Manó és Ländler Jakab lesznek a társadalom biztos fundamentuma.

A ki ilyen állításokat hirdet, művelt ember létára, az orosz hiszemű ember, a ki azért is beszél, hogy nálánál tudatlanabb embereket félrevezessen, osztályfelekezetek ellen izgatott. Szomorú, hogy épen egy fehérvári tanító vállalkozik ilyen gyászos

szerepre és ne osodálja senki, hogy a közigazgatási bizottság az is olaszok álláspontjára helyezkedett és nem óhajítja gyermekeit Velinszkyvel rontatni.

Egyébként Velinszky ezen az egész dolgon jól mulat. Eléri azt, a mit el akart érn: mar tyr lesz szociáldemokrata értelem. Most aztán tárthatja a markát, hogy busás fizetést kapjon a szocialista Központból, mert hát itt kenyérvadász lesz. Annyi bizonyos, hogy a polgármesternek nincs annyi fizetése, a mennyire ő a dicsőpárttól igényel. Azok pedig könnyen adják, hiszen ők is fölmentettek, úgy mint Velinszky s a munkások soha annyiféle és oly busás párladót nem fizettek még, mint most, a világháboruban.

HIREK.

A nők választójoga érdekében a keresztény Nők Szövetsége szombaton d. u. 6 órakor a főgimnázium dísztermében gyűlést tart, melyre az érdeklődő hölgyeket ezúton is meghívja a vezelőség. Az est programja a következő lesz: 1) Perczelné Kozma Flóra barcskai földbirtokosné beszéde. 2) Jónás Riordan és Mosz József társulatának zongorán előadja Waldmann Rózika zenetanár. 3) Rónai Paula műsorszámú nővér előadása. 4) Chopin: Lengyel dal és Liszt: Liebestraum. Zongorán előadja Waldmann Rózika zenetanár. 5) Manger Irén tanárnő hárfázati javaslatot terjeszt be.

A felsőbb leányiskola igazgatói állására hirdetett pályázat ma délelőtti járt le. Összesen 3 pályázatot adtak be és pedig: Littyán Viktória felsőbb leányisk. tanárnő. dr. Pécsi Jenő és Maron István felsőreálisk. tanárok.

Közérlelmezési hír. Az Orsz. Közérlelmezési Hivatal 31 q. köles, 30 q. aszáliszilvát, 19 q. tarhonyát, 6 q. szálamit utalványozott ki Székesfehérvár közfogyasztásra céljaira. A kiutalt élelmiszereket részben a városi boltban, részben pedig kereskedőknél fogják kiárultani.

A polgármester szabadságán. Dr. Saára Gyula polgármester ma kezdte meg egyelőre négy heti szabadságidejét, melyet Buziás furdán fog töltetni. Távollétében a polgármesteri hivatal dr. Kerekes Lajos főjegyző fogja vezetni.

Egyes szám ára 8 fillér.

Lapunk mai száma papíros hiány miatt 2 oldal.

— **A bőrelrejtők nyomában.** Simon Sándor folytatta a kutatásokat és ezek is nagy eredményt jártak. Megállapították a nyomozó közegek, hogy Lénárt lársas viszonyban volt Kotroba. Nagy József Kégl György utcai cipész és amikor a hatóság keresettni kezdte a bőreket, mindenféle igyekeztek azokat elrejteni. Találtak a nyomozók bőreket Fried Géza Palotai u. 28. sz. a lakó úgynöknel talpbőröket és gépszijakat, özv. Hekele Lajosné, Palotai u. 31. sz. a lakosnál felső bőreket, Tolnai Sándor Palotai u. 31. sz. a lakosnál finom cuponbort, a Lénárt lakásának udvarán a szemében elrejtve 20 darab nagy talpbőrt, a Kovács, Jele boryár udvarán pedig egy egész kocsi való tehénbort és talpbőrt, amelyek mind a Lénárt és társai voltak és amelyeket Lénárt igyekezett elrejtetni. Az így lefogott bőrruák, értéke már meghaladja a 150.000 koronát. A bőreket elkoboztatta a hatóság és a bőrelrejtő ellen megindítja az eljárást.

— **Jótkönyvcélú színelőadás Csákváron.** A csákvári Mária kongreganisták tagjai elismerésre méltó és mindentekintetben kitűnően sikerült színdarabot adtak elő a kath. kör. nagyertermében. Előadásra került a: „Fabiola” című öskeresztény vonatkozású színdarab. Az érdeklődés e színmű iránt oly nagy volt, hogy 5 ízben megismételték a darabot s mindannyiszor megtöltötte a tágas termet a látogató közönség sokasága. Az összes szereplők dícséretreméltó elismerés illeti meg, főként és méltón tiszt. Virgínia nővért a Mária-Kongr. vezetőjét, aki annyi és oly odaadó fáradozással iparkodott betanítani és rendezni e nagyszabású és oly sok körültekintést igénylő darabot. A siker teljes volt, a befolyt összeg pedig, mely jótkönyvcélra fordítatik tekintélyes. — De mi annak örülni főként, hogy a Mária-Kongr. tagjai így is iparkodnak magukat művelni és szabad idejüket, főként a vasárnapi délutánokat ilyen színes, nemest és hasznosra felhasználni. És ez nagyon helyes is van, mert így e nemes elfoglaltsággal egyrészt elvonják magukat a rosszról, másrészt kedves, testet-lelket felüdítő órákat szereznek a közönségnek, amire főleg most van igazán szükség, amikor e súlyos idők szívünket-lelkünket ugys annyira és annyi bánattal és szomorúsággal töltik meg. Jól esett ez a kis felüdülés Csákvár népének is, mert e gyönyörű és megható darabból megtanulhatta tanúságképpen azt is, hogy miként kell az öskeresztények példájához hasonlóan nekünk is ragaszkodni szent hitünkhöz, amelyhez annyi és oly sok szent vértanú vére is tapad.

— **Szerenasétlenül járt vasut. s.** Pinké József Zrínyi utca 23. szám alatti lakos Máv. mozdonyvezetőt a tegnapi nap folyamán baleset érte. Világító lámpa ávegje jobb kezének erejét felmészette. Súlyos állapotban beszállították a Szent György Kórházba.

— **A zoldborsó maximális árát** a hivatalos lap mai száma június 18-ig terjedő hatállyal a következőképpen állapította meg: a hüvelyes zold borsó piaci ára 1 kg. 150 K, szemes zoldborsó piaci ára 1 kg. 3 K, literje pedig 180 K.

— **A vöröskereszt bicskei fiókja** június 9-én tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen a harcterről szabadságra jött Batthyány Gyula gróf és neje Károlyi Zsuzsanna grófnő is résztvettek. A magas vendégeket az egyesület elnökével választott dr. Lakatos Frigyes plébános üdvözölte, egyúttal köszönetet mondott azért a közvetlen kedvességért, amivel a fiatal grófi pár a közgyűlés tárgyalásán résztvett. A grófi párnak pusztá megjelenése is buzdítólag hatott volna az egybegyűlt tagokra, az a meleg érdeklődés az egyesület munkája iránt a tagok buzgósgát azonban megfogja sokszorozni.

— **A maxmált cseresznye** mint zsardinetto. Négy év alatt megváltozott a világ. Hova lett az ifjúságunk, hova lett a narancs, a füge, meg a datolya, hova az egész zsardinetto? Pedig a zsardinetto nem halt meg, csak aludt és márt meg a csodálat. Felébredt, mint igazi hadi zsardinetto, hogy illik is egy ilyen régi és hagyományos tárgyhöz az üzleti életmódnak. Történt ugyanis, hogy az armegállapító bizottság maxmálta a cseresznye árát. Kilóját 3 korona 20 fillérben. Az önértékes cseresznye ezt keveselte, nagyon restelte a dolgot és szégyenében elbujdosott. Eltűnt. Sokáig kerestük, míg végre ma megtaláltuk egy körüli cukorkereskedő kirakatában. Új nevet vett föl, magához vett három négy darab karamelt, most az a neve, hogy zsardinetto s e minőségében 8 koronáért kínálja magát. Lám, milyen ügyes ez a cseresznye, hogy kitalálta a módját. Igazi pesti cseresznye. Nem volt ez vajon főpincér régebben valamelyik mulatóban? Vagy ő, vagy a — cukorkereskedő? Figyelmeztetnünk kell azonban ezt a zsardinetto-t a zsardinetto ősi végzetére. Az csak disz, de nem kell senkinek. Nem fél ez a zsardinetto, hogy ott fog elrohadni a kirakatban?

— **Megbüntetett cipészek.** Súlyos rendőrfőkapitány teljes erővel fogott hozzá a renitens cipészek megrendezését. A tartott büntető rendőri tárgyaláson a következők: Templomköz 5 és Rédei Géza Kossuth utca 4. szám alatti cipészeket, mert a náluk lévő cipők tulajdonosainak nevét nem terjesztették be, 100—100 K pénzbüntetéssel sújtotta. — Szép Gyula, Salátom utca 28. sz. alatti cipészt pedig hasonló kihasználásért 50 K pénzbüntetésre ítélte. — Mikó Imre Mancz János utca 15. szám alatti lakost, mivel egy pár cipőt 300 koronáért akart eladni, árdragításért 300 K vagy 15 nazi elzárással büntelte meg.

— **Budapestben negyven ezer** mezítélbas ember van. A fővárosi cipőhivatal most készült el a cipőösszeírás adatainak feldolgozásával. Lengyel Gyula igazgató már betérte a kereskedelem ügyi miniszterhez és a főváros tanácsához. Legsírmasabbak az állapotok az angyalföld egyes részeiben, a 66. sz. lisztbiztonság területén, ahol három pár cipője csak kilenc százaléknak van és 54 százalék egy pár viselés cipőjével várja a cipőmizériák jótékony megváltását. Kerületek szerint a III. kerület a legrosszabb. Az óbudai polgárok és polgárnők ötvenkét százalékának csak egy pár cipője van és a három pár cipősök az összmennyiségnek mindössze 12

százalékát teszik ki. A főváros egész területén összesen háromszáz ezer embernek csak egyetlen pár cipője van, százötven ezer pedig a három pár cipősök táborához tartozik. A cipőösszeírás jellemző, hogy a teljesen cipőnélküliek száma meghaladja a negyvenezretet és a mezítélbasok nagyobbik része a gyermekek sorából kerül ki. Két-százezen egyáltalában nem töltötték ki az összeírási ívet.

— **Élelmiszerdrágitók.** A rendőrség tegnap délelőtt a fehérvári piacon igazolásra szólított fel két idegen kofát, akik itt nagymennyiségű vaját, turót, tejfölt vásároltak össze. Az illetők Resch Mártonné és Kersch Sándorné pilisborosjenői lakosok. Az összevásárolt árukat a rendőrség elkobozta tőlük. Nagyon helyes, elég nekünk a mi élelmiszerdrágitóink ellen küzdeni.

— **Könöges ellen kitűnően bevált** háziszér a Störk-pasztila. Egy doboz ára 150 korona. Kapható: Szűcs Róbert Károly királyi-téri gyógyszerüzében. — **Tégelyben** adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magukkal hozni.

Szerkesztői üzenet.

Minthogy a hadifogságból hazaszökő katonáinkról részletes tudósításokat írunk nem szabad: ez után hívjuk fel az érdeklődők figyelmét, hogy a 17. honvédegy. ered tisztjei közül orosz fogságban levő Mészáros főhadnagy, Köllér, Klein, Olah, Stern, Radnics, Rajhás, Grosz zászlósok tartózkodási helyét és körülményeit szerkesztőségünkben a hivatalos órák alatt megtudhatják.

Hatósági hirdetmény.

Székesfehérvár szab. Kir. város közremézői hivatala közli: hirtér teszi, hogy f. hó 13-án 50 ár. soros huszt és szalonbát eladották, a következők: Vízöz József, Kovács Ferenc, Hammer és Kovács Palotai utca, Friedlér Antal, Rmhecht Ferenc, Közérdek. Fogysztási Szövetkezet, 17-es honvéd-beszerezési csoport, Jankovics István, Készegi Gyula és Poór Károlyné, Öreg utca 2. Felhívja a közlelmözési hivatal a közönséget, hogy zsrjegyeit minél előbb váltsa be saját érdekeiben, a május havi zsrjegyek érvénytelenek, csak is júniusi zsrjegyeket váltsanak be. Hasonlóképp felhivatnak a zsrutalvány-tulajdonosok, hogy utalványaikat lehetőleg sürgősen váltsák be.

Széhehervár, 1918. június 12.

Közlelmözési hivatal.

Árverés.

Alulírott közhírré teszem, hogy folyó hó 13-án Budai-ut 52. szám alatti házban szobabutorak és lakás berendezési tárgyak árverés útján eladotnak.

Székesfehérvár, 1918. évi június hó 8-án.

Hübner Imre,

örbízlos.

Önkéntes árverés.

Alulírott az örökösök megbízásából folyó évi június hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órákor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladom: a székesfehérvári 645. sz. tkvi betétben A + 3. sor 12225. hrszám alatt felvett Kettőshalmi dűlőben fekvő 1 hold 1088 □-öl területű szántót; továbbá a székesfehérvári 883. sz. tkvi betétben A + 1 sor 12510. hrszám alatt felvett Nyul dűlőben fekvő 1 hold 1409 □-öl területű szántót.

Az árverési feltételek ügyvédi irodámban megtekinthetők.

Székesfehérvár, 1918. június hó 8-án.

Dr. Molnár János,
ügyvéd.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetésekkért 10 szölg 150 kor., azonfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

Egy tanult felvesz az Egyház megyei Könyvnyomda-Szent István-ter 1. sz.

Mézet veszünk nagyobb lételeket is. Szigethy Testvérek.

Egy jó karban lévő új ház Kert utca 44. szám alatt eladó.

Kempis Tamás világhírű könyvecskéje kapható Horváthné és Rónainé papírkereskedésében. — Ugyanott kapható Szalézi sz. Ferenc Philothéa.

Aránia-színház

Szerdán és csütörtökön,
június 12 és 13-án

Arany pillangó

Cirkusz-dráma 5 felv.

FERN ANDRA

a főszerepben.
Előadások: 7 és 9 órákor.
Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Szerdán és csütörtökön,
június hó 12 és 13-án

2 Nordisk-ujdonaság egy műsoron

PSILANDER főszereplésével:

A herceg szerelme.

Főuri dráma 4 felvonásban.

A gyepe lépni tilos

Kacagató vígjáték 3 felv.

Előadások 7 és 9 órákor.

Rendes helyárak.